

เป็นผู้ผลิตภัยในประเทศไทย สิ่งนี้เป็นเหตุผลที่ว่าบริษัทอุตสาหกรรมลงทุนในต่างประเทศเพื่อรักษาตลาด ฉะนั้นการคุ้มกันช่วยสนับสนุนให้มีเงินทุนไหลเข้า

3.2 ผลกระทบของการคุ้มกัน มือญี่ปุ่น 3 ประการคือ

ประการแรก การเก็บภาษีศุลกากรกับผลผลิตที่ใช้เป็นปัจจัยของอุตสาหกรรมอื่น จะลดการคุ้มกันที่แท้จริงของอุตสาหกรรมอื่น ถ้าผลผลิตที่ได้รับการคุ้มกันเป็นปัจจัยการผลิตของสินค้าออกที่ไม่ได้รับการคุ้มกัน ภาษีศุลกากรจะทำให้อัตราการคุ้มกันที่แท้จริงสำหรับสินค้าออกเหล่านี้เป็นลบ ความจริงเหมือนกับภาษีสินค้าออก การลดอัตราการคุ้มกันที่แท้จริงเพื่อลดการคุ้มกันในที่อื่น ๆ สามารถคาดหวังได้ว่ามีการไหลเข้าของเงินทุนน้อยกว่าที่จะเกิดขึ้นในที่อื่น และเป็นไปได้แม้แต่ในเวลาที่เงินทุนไหลออก

ประการที่สอง การลงทุนต่างประเทศบางอย่างจะช่วยเสริมสินค้าเข้า เพื่อว่าเวลาที่ภาษีศุลกากรทำให้มีการนำเข้า การลงทุนต่างประเทศจะช่วยให้มีการนำเข้าได้ ตัวอย่างที่สำคัญคือ การลงทุนในการกระจายความสะดวกสบายต่าง ๆ สำหรับสินค้าเข้า เราอาจจะคิดว่าผลผลิตที่ระดับการขยายบลีกขั้นสุดท้ายเป็นผลผลิตขั้นสุดท้าย สินค้าเข้าเป็นเพียงปัจจัยของสินค้าขั้นสุดท้ายนี้ ส่วนประกอบของมูลค่าเพิ่มภายนอกในประเทศไทยประกอบด้วยการให้การบริการของการกระจายความสะดวกสบายต่าง ๆ ดังนั้นภาษีศุลกากรจะลดการคุ้มกันที่แท้จริงของสินค้าขั้นสุดท้าย ความจริงทำให้การคุ้มกันที่แท้จริงของสินค้าขั้นสุดท้ายเป็นลบ และไม่สนับสนุนการลงทุนในสินค้าขั้นสุดท้าย

ประการที่สาม มีความสำคัญที่สุด การคุ้มกันอุตสาหกรรมจะดึงดูดทุนและแรงงานภายนอกในประเทศไทยและต่างประเทศมาสู่อุตสาหกรรมนี้ แต่ปัจจัยภายนอกในประเทศไทยจากที่ไหน ครั้งแรกอาจจะมีทุนและแรงงานว่างงานอยู่ กรณีนี้จะไม่มีผลกระทบที่มีเด็ดขาดสักเท่าไร แต่ถ้ามีการจ้างงานเต็มที่ อุปสงค์ปัจจัยภายนอกในประเทศไทยเพิ่มขึ้นจะทำให้ราคากลางขึ้น ความต้องการปัจจัยการผลิตของอุตสาหกรรมที่ได้รับการคุ้มกันนั้น จะมาจากอุตสาหกรรมที่ราคาผลผลิตไม่เปลี่ยนแปลงหรือไม่สามารถเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้า หรือส่องออก ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นจะทำให้อุตสาหกรรมส่องออกและอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้าอีกนิดหนึ่ง ได้รับกำไรมีน้อยลง

ถ้าเราพิจารณาถึงการคุ้มกันอุตสาหกรรมทดแทนสินค้าเข้าทั่ว ๆ ไป เราจะคุ้นเคยกับแนวความคิดว่าการคุ้มกันทำให้เกิด bias ต่อสินค้าออก ในขณะที่การคุ้มกันทำให้เงินทุนต่างประเทศไหลเข้าสู่อุตสาหกรรมส่องออกลดลง โดยเรามุมติว่าปัจจัยการผลิตภัยในประเทศไทยของอุตสาหกรรมส่องออกที่มีราคากลางขึ้นนั้นเป็นปัจจัยที่ใช้ประกอบกันไม่ใช่แข่งขันกับเงินทุนต่างประเทศ ถ้าบังคับ

การผลิตดังกล่าวจะแข่งขันกับเงินทุนต่างประเทศ การคุ้มกันอาจจะดึงดูดเงินทุนต่างประเทศไปสู่อุตสาหกรรมส่องออก

ในการพิจารณาผลลัพธ์ของ การคุ้มกันที่มีต่อเงินทุนไทยเข้า เราจะสมมติว่าเงินทุนต่างประเทศเป็นสาขานึงเฉพาะ (sector-specific) ซึ่งดูเหมือนจะเหมาะสมสำหรับการลงทุนโดยตรงที่เป็นรูปแบบที่ประเทศส่วนมากได้รับเงินทุนต่างประเทศ การลงทุนโดยตรงประกอบด้วยชุด (package) ของเงินทุน เทคโนโลยี และความรู้ในด้านการจัดการ และแต่ละประเทศจะได้รับชุดการลงทุนต่างกัน ดังเช่น Brash ได้กล่าวไว้ว่า เงินทุนต่างประเทศของ การลงทุนโดยตรงชนิดต่าง ๆ กันนั้นมีแนวโน้มที่จะเคลื่อนจากสาขาเฉพาะในประเทศส่วนใหญ่ไปสู่สาขาเดียวกันในประเทศนำทุนเข้า ซึ่งโอกาสที่จะได้กำไรในสาขานั้นจะเป็นสิ่งเดียวที่ดึงดูดเงินลงทุน ฉะนั้นเราสามารถพิจารณาเส้นอุปทานของต่างประเทศแยกเป็นเส้นต่าง ๆ สำหรับเงินทุนทางด้านเคมี เงินทุนทางด้านรถยนต์ เงินทุนทางด้านเหมืองแร่ และอื่น ๆ บางครั้งเส้นอุปทานเส้นเดียวอาจจะนำมาใช้กับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวเนื่องกันกลุ่มนี้ เมื่อขณะนี้การคุ้มกันได้เปลี่ยนแบบแผนของราคابจจัยที่แท้จริงหรือราคابจจัยที่เป็นไปได้ โดยทำให้อุตสาหกรรมทดสอบสินค้าเข้าได้กำไรเพิ่มขึ้น และลดกำไรของอุตสาหกรรมส่องออก เราต้องพิจารณาต่อไปว่าความยึดหยุ่นของอุปทานของเงินทุนต่างประเทศนิดต่าง ๆ เป็นอย่างไร และมีผลกระทบต่อแบบแผนของกำไรอย่างไร สำหรับเงินทุนไทยเข้าขึ้นอยู่กับความยึดหยุ่นของอุปทานของบจจัยการผลิตภายในประเทศที่ใช้ประกอบกัน ถ้าประเทศนี้ได้รับการคุ้มกัน้อยหรือไม่ได้รับการคุ้มกัน เรายังพิจารณาถึงผลทางอ้อมของการคุ้มกันที่มีต่อเงินทุนไทยเข้า

ตามทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ ถ้าเรามัตว่าเงินทุนนี้มีลักษณะเหมือนกันหมด (homogeneous) และเคลื่อนย้ายระหว่างอุตสาหกรรมที่ต่างกัน และมีเส้นอุปทานของเงินทุนต่างประเทศเส้นเดียวที่มี slope ทอดซึ่น เราต้องพิจารณาดูว่าการคุ้มกันทำให้อัตรากำไรสูงขึ้นหรือลดลง ถ้าการคุ้มกันทำให้อัตรากำไรสูงขึ้น จะทำให้เงินทุนต่างประเทศไหลเข้า ในขณะที่การคุ้มกันทำให้อัตรากำไรลดลง จะทำให้เงินทุนต่างประเทศไหลออก หรือไหลเข้าเป็นจำนวนน้อยกว่าที่ควรเป็น และควรพิจารณาต่อไปว่าควรคุ้มกันอุตสาหกรรมที่ใช้ทุนมากหรือไม่ และอัตรากำไรจะเพิ่มขึ้นหรือไม่ คำตอบคือการคุ้มกันโดยทั่วไปที่ใช้ภาษีศุลกากร จะทำให้เงินทุนต่างประเทศไหลเข้าถ้าสินค้าเข้าและสินค้าทดสอบสินค้าเข้าเป็นสินค้าที่ใช้ทุนมาก

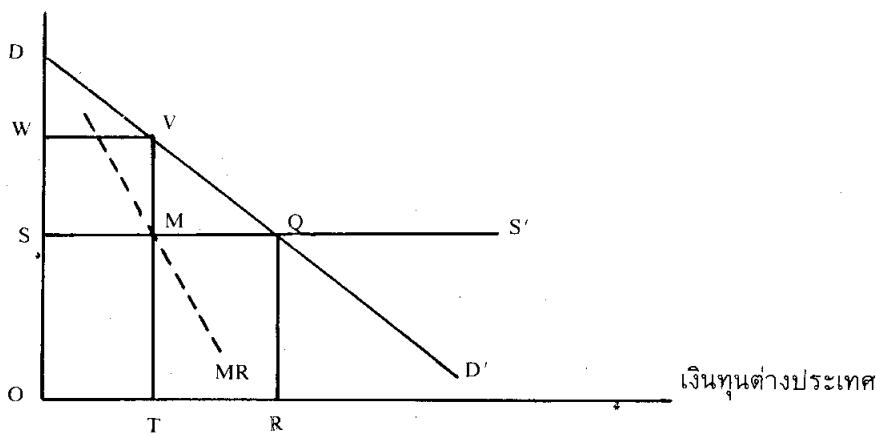
4. การลงทุนต่างประเทศกับนโยบายการคุ้มกันที่เหมาะสม

ในการศึกษาผลของการลงทุนต่างประเทศที่มีต่อนโยบายภาษีศุลกากรที่เหมาะสมนั้น เรายังจะศึกษาดูว่าการลงทุนต่างประเทศนั้นควรเก็บภาษีหรือให้เงินอุดหนุน โดยสนใจเฉพาะ

ผลที่มีต่อประเทศรับเงินทุน

- ข้อสมมติฐานที่ใช้ในการพิจารณาผลของการลงทุนต่างประเทศมีอยู่ 9 ประการคือ
- ก) ไม่มีการเก็บภาษีหรือให้เงินอุดหนุนแก่เงินทุนต่างประเทศ
  - ข) ไม่มีการบิดเบือนภายในประเทศ แสดงว่าไม่มีการประยัดภายนอก (external economies) และไม่ประยัดภายนอก (diseconomies) และมีการจ่ายเงินทุนตามผลผลิตเพิ่มทางสั่งคอม
  - ก) โครงการลงทุนต่างประเทศแบ่งแยกได้อย่างสมบูรณ์ แสดงว่าสามารถขยายโครงการลงทุนจนถึงระดับที่ผลตอบแทนต่อทุนเท่ากับผลผลิตเพิ่มของเอกชนและสังคม
  - ก) ประเทศที่รับเงินทุนต่างประเทศเป็นประเทศเล็ก แสดงว่าเส้นอุปทานเงินทุนต่างประเทศมีความยืดหยุ่นมาก ผู้ลงทุนต่างประเทศไม่ต้องรับภาระภาษีของประเทศรับทุน
  - ก) จุดประสงค์ของการเก็บภาษีเงินทุนต่างประเทศไม่ใช่เพื่อเป็นรายได้ของรัฐเพิ่มขึ้น แต่เพื่อกระจายไปสู่สาธารณะในรูปของการลดภาษีอื่น ๆ ซึ่งจะมีผลต่อการจัดสรรงรัฐบาลและราคาที่เงินทุนต่างประเทศจะได้รับ
  - ก) ไม่มีการเก็บภาษีเงินทุนภายใต้กฎหมาย
  - ช) ไม่มีการเก็บภาษีจากเงินทุนส่งออกในประเทศส่งเงินทุนออก ดังนั้นกำไรของเงินทุนต่างประเทศจะถูกเก็บภาษีเฉพาะในประเทศรับเงินทุน
  - ช) เงินทุนต่างประเทศมีลักษณะเหมือนกันหมด (homogeneous) โดยมีเส้นอุปทานเส้นเดียว ซึ่งเป็นข้อสมมติฐานตรงกันข้ามกับวิธี sector-specific ที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ความสามารถแยกนำมาใช้กับเงินทุนประเภทต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน (heterogeneous capital)
  - ณ) เงินทุนต่างประเทศไม่ได้รับกำไรสูงขาด

ราคาและผลผลิตเพิ่มของเงินทุนต่างประเทศ

รูปที่ 8.5 : แสดงผลของการลงทุนต่างประเทศที่มีต่อนโยบายภาษีที่หมายจะให้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

จากรูป

แกนนอน แสดง ปริมาณเงินทุนต่างประเทศ

แกนตั้ง แสดง ราคาและผลผลิตเพิ่มของเงินทุนต่างประเทศ

เส้น DD' แสดง ผลผลิตเพิ่มทางสังคม และเป็นเส้นอุปสงค์หรือรายได้เฉลี่ย

เส้น SS' แสดง อุปทานของเงินทุนต่างประเทศ

เส้น MR แสดง รายได้เพิ่ม

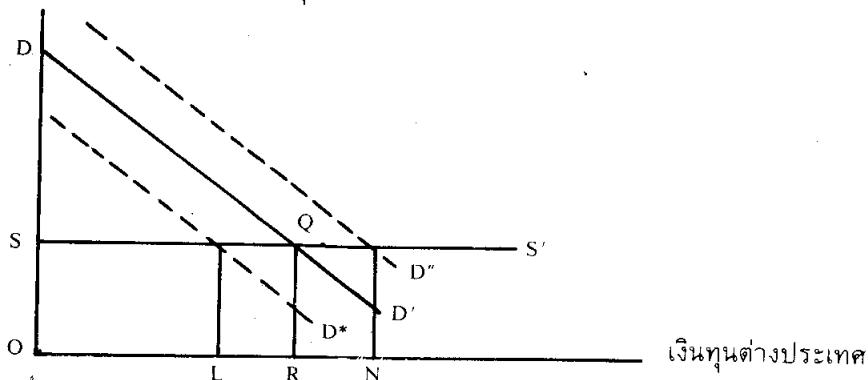
การวิเคราะห์ ถ้าไม่มีภาษีหรือเงินอุดหนุน จะมีเงินทุนต่างประเทศไหลเข้าเท่ากับจำนวน OR ทำให้ปัจจัยใช้ประกอบได้รับส่วนเกิน DQS (ส่วนเกินของผู้บริโภคและผู้ผลิต)

ในการพิจารณาผลของการลงทุนต่างประเทศ ควรจะศึกษาดูว่า การลงทุนต่างประเทศควรเก็บภาษีหรือให้เงินอุดหนุนหรือไม่ ถ้าควรทำจะต้องเก็บภาษีหรือให้เงินอุดหนุนอัตราเท่าใด ตามรูปที่ 8.5 ถ้าเราเก็บภาษีเพื่อให้ได้รายได้ที่หมายจะให้โดยรวมผลประโยชน์ทางสังคมและรายได้จากการลงทุนต่างประเทศจำนวน TR ซึ่งมีผลตอบแทนทางสังคมมากกว่าต้นทุน ฉะนั้นถ้าเรามีต้องการรายได้แต่ต้องการสวัสดิการทางสังคมสูงสุด เราจึงไม่ควรเก็บภาษี (DQS) เท่ากับ VQM ซึ่ง VQM เป็นต้นทุนที่เกิดจากการเก็บภาษี และทำให้มีการสูญเสียเงินทุนต่างประเทศจำนวน TR ซึ่งมีผลตอบแทนทางสังคมมากกว่าต้นทุน ฉะนั้นถ้าเรามีต้องการรายได้

4.1 การประยัดภายนอกและการไม่ประยัดภายนอก ขณะนี้รายกเลิกข้อสมมติฐานข้อ (ก) และ (ข) โดยสมมติว่า เงินทุนต่างประเทศให้เข้ามีการประยัดภายนอก การประยัดภายนอกที่เกิดขึ้นมีหลายอย่างเช่น มีการนำวิธีการผลิตและการจัดการสมัยใหม่เข้ามาในประเทศด้วย ถ้าวิธีการผลิตและการจัดการสมัยใหม่นี้แพร่ขยายไปสู่ธุรกิจภายในประเทศโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เรา ก็ถือว่ามีการประยัดภายนอกเกิดขึ้น ถ้าวิทยาการสมัยใหม่นี้ยังคงอยู่ภายในธุรกิจของต่างประเทศ หรือถ้าธุรกิจต่างประเทศขายวิทยาการสมัยใหม่นี้ในราคากลาง ก็ถือว่าไม่เป็นการประยัดภายนอก เราจึงสรุปได้ว่าถ้ามีการนำวิทยาการสมัยใหม่เข้าประเทศโดยไม่ต้องจ่ายเงิน ทำให้เกิดการประยัดภายนอก แต่ถ้าต้องจ่ายเงินซื้อ จะไม่เป็นการประยัดภายนอก

นอกจากนี้อาจมีการไม่ประยัดภายนอก เช่น การอาศัยเงินทุนต่างประเทศให้เลี้ยวใหม่ๆ จะมีอันตรายต่อคุณภาพการชำระเงิน การคุกคามต่ออิสระทางการเมืองที่เกิดจากสาขาที่ชาวต่างประเทศเป็นเจ้าของใหญ่มาก และการสูญเสียความคิดริเริ่ม และความรู้สึกเป็นอิสระ ซึ่งอาจเกิดขึ้นเมื่อผู้จัดการของประเทศนั้นต้องรับผิดชอบกับเจ้านาที่เป็นต่างประเทศ

ราคาและผลผลิตเพิ่มของเงินทุนต่างประเทศ

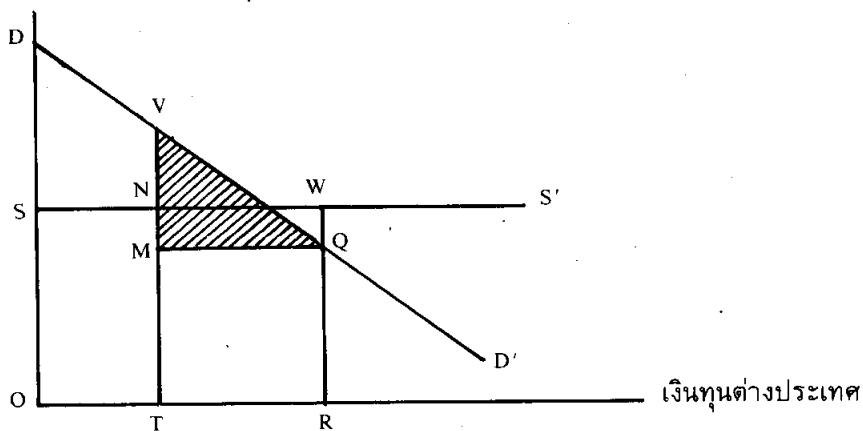
รูปที่ 8.6 : แสดงผลของการประยัดภายนอกและไม่ประยัดภายนอกของการลงทุนต่างประเทศ

จากรูปเมื่อมีการประยัดภายนอกจะทำให้เส้นผลผลิตเพิ่มทางสัมคมเคลื่อนอ่อนมาทางขวาเมื่อ (ถ้ามีการประยัดภายนอกสุทธิ) เป็นเส้น D'' ส่วนเส้นผลผลิตเพิ่มทางเอกชน หรือเส้นอุปสงค์ของเงินทุนยังคงเป็นเส้น DD' นั่นแสดงว่าเอกชนสามารถนำเงินทุนเข้ามาได้จำนวน OR แต่สัมคมต้องการให้มีเงินทุนให้เข้าจำนวน ON จะนั้นรัฐบาลควรให้เงินอุดหนุนเพื่อทำให้เงินทุนให้เข้ามาเพิ่มขึ้นจาก OR เป็น ON ตามที่สัมคมต้องการ (เส้น DD' จะเคลื่อนมาจนทับเส้น D'')

ถ้ามีการไม่ประยุกต์ภายนอก เส้นผลผลิตเพิ่มทางสั้งคุมจะเคลื่อนมาทางซ้ายมือ เป็น D^* (ถ้ามีการไม่ประยุกต์ภายนอกสุทธิ) เส้นผลผลิตเพิ่มทางเอกสารคือเส้น DD' ซึ่งเงินทุนต่างประเทศควรให้เหลือเพียง OL ฉะนั้น รัฐบาลควรจะเก็บภาษีเพื่อลดเงินทุนต่างประเทศจำนวน OR ให้เหลือเพียง OL ตามที่สั้งคุมต้องการ (เส้น DD' เคลื่อนมาจนทับเส้น D^*)

4.2 การแบ่งแยกไม่ได้ (indivisibilities) ถ้ายกเลิกข้อสมมติฐานข้อ (ก) และ ข้อ (ค) โดยสมมติว่า โครงการลงทุนต่างประเทศมีขนาดใหญ่และแบ่งแยกไม่ได้มีผลต่อการเพิ่มอัตราค่าจ้างของแรงงานที่ใช้ในโครงการนั้น และไม่คำนึงถึงผลของการกระจายรายได้ใหม่ภายในประเทศ คือเคลื่อนย้ายกำไรของอุตสาหกรรมแข่งขันภายใต้เงื่อนไขที่ไม่สามารถนำรายได้ไปสู่อัตราค่าจ้าง และไปสู่กำไรของอุตสาหกรรมประกอบกัน แต่อัตราค่าจ้างของโครงการถูกกำหนดโดยค่าจ้างที่จ่ายให้กับคนงานคนสุดท้าย ซึ่งจะมากกว่าต้นทุนค่าเสียโอกาสเฉลี่ยของแรงงานที่จ้าง ส่วนเกินของผู้ผลิตที่เป็น intra-marginal หรือ pecuniary externalities จะเกิดขึ้น การวิเคราะห์จะใช้รูปที่ 8.7

ราคาและผลผลิตเพิ่มของเงินทุนต่างประเทศ

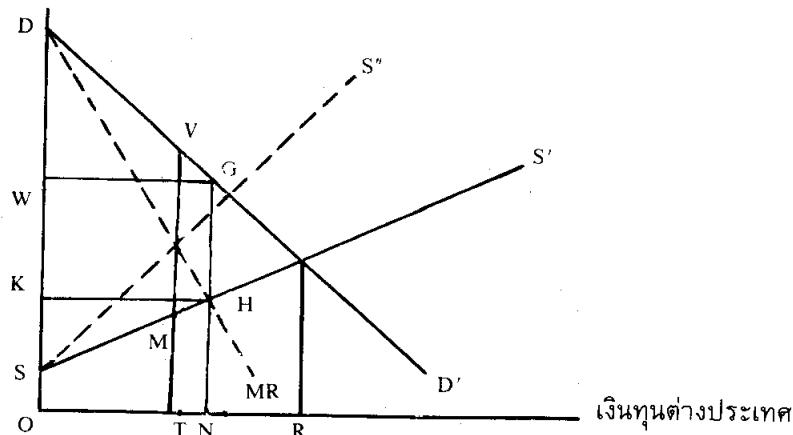

รูปที่ 8.7 : แสดงผลของโครงการลงทุนต่างประเทศที่แบ่งแยกไม่ได้

จากรูปถ้ามีการเพิ่มโครงการลงทุนต่างประเทศที่แบ่งแยกไม่ได้จำนวน TR ผลผลิตเพิ่มทางเอกสารต่อหน่วยเท่ากับ TM หรือ RQ ผลผลิตหรือรายได้เอกสารทั้งหมดคือ $TMQR$ แต่ต้นทุนของเงินทุนนี้เท่ากับ $TNWR$ ประกอบด้วย $TMQR$ บวกกับ $MNWR$ (ราคากองทุนต่อหน่วยภายใต้การค้าเสรีเท่ากับ OS) ผลผลิตเพิ่มทางสั้งคุมของโครงการนี้คือพื้นที่ $TVQR$ ซึ่งประกอบด้วยผลผลิตเพิ่มทางเอกสาร ($TMQR$) บวกกับพื้นที่ MVQ (ส่วนเกินของ intra-marginal producer) เราต้องเปรียบผลผลิตเพิ่มทางสั้งคุมกับค่าใช้จ่ายของโครงการ เพื่อตัดสินใจว่าควรลงทุนตามโครงการของสั้งคุมหรือไม่ ถ้า MVQ ใหญ่กว่า $MNWR$ เราก็ควรสนับสนุนให้มีการลงทุนตามโครงการนี้ โดยให้เงินอุดหนุนแก่เงินทุนต่างประเทศให้เหลือบ้าง

4.3 ประเทศที่รับทุนเป็นประเทศใหญ่ ถ้าสมมติยกเลิกข้อสมมติฐานข้อ (ก) และข้อ (ง) โดยสมมติว่าเส้นอุปทานของเงินทุนต่างประเทศมี slope ทอดขึ้น เพราะประเทศรับเงินทุนต่างประเทศเป็นประเทศใหญ่ ก็อาจจะมีการเก็บภาษีจากเงินทุนให้แล้วเข้าบ้าง เพราะภาระภาษีนี้ส่วนหนึ่งจะตกแก่ผู้เป็นเจ้าของเงินทุนต่างประเทศ ประเทศรับเงินทุนต่างประเทศควรกระทำการเพื่อนำผู้ซื้อผูกขาด (monopsonist) และเก็บอัตราภาษีในระดับหนึ่งที่จะทำให้ต้นทุนเพิ่มของเงินทุนต่างประเทศเท่ากับผลผลิตเพิ่มของเงินทุนต่างประเทศ ดังแสดงในรูปที่ 8.8

ราคาและผลผลิตเพิ่มของเงินทุนต่างประเทศ

รูปที่ 8.8 : แสดงผลของเงินทุนต่างประเทศที่มีต่อประเทศรับทุนเป็นประเทศใหญ่

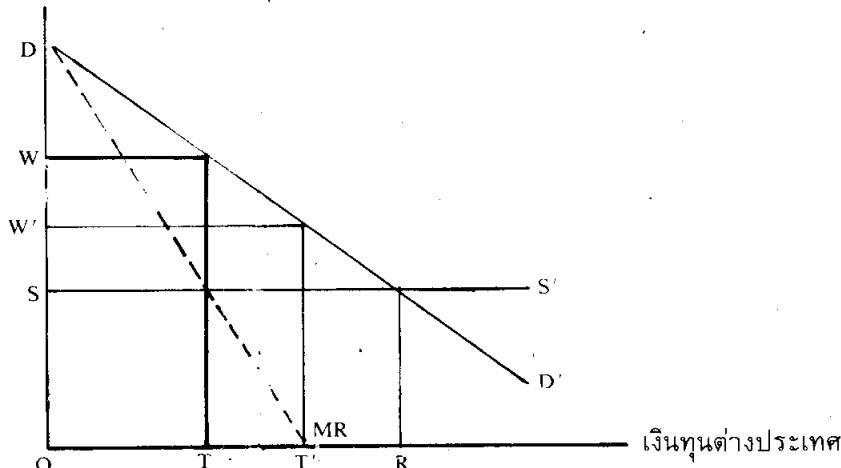
จากรูป เส้นต่าง ๆ เมื่อกับรูปที่ 8.5 แต่มีเส้นอุปทานเงินทุนต่างประเทศ SS' มี slope ทอดขึ้น และมีเส้น SS'' ซึ่งเป็นเส้น marginal ของเส้น SS' ผู้ซื้อผูกขาด(ผู้รับทุน) จะซื้อทุนจำนวน ON ดังนั้นต้องจ่ายต้นทุนให้แล้วจาก OR เป็น ON โดยเก็บภาษีในอัตรา WK/WO อัตราภาษีที่เก็บขึ้นอยู่กับความยืดหยุ่นของเส้นอุปทาน อัตราภาษีนี้จะเท่ากับอัตราภาษีคุณภาพที่เหมาะสม โดยหลักการทั่วไปอัตราภาษีที่เหมาะสมจะต้องทำให้ผลประโยชน์ที่ได้รับจากภาษีเท่ากับการสูญเสียเงินทุนให้แล้ว ประเทศรับเงินทุนสนใจที่จะเก็บภาษีเพื่อลดเงินทุนให้แล้ว เพราะต่างประเทศรับภาระภาษีบางส่วน ภาษีจะเป็นสิ่งที่ทำให้เงินทุนไม่สามารถให้แล้วอย่างเสรี

อัตราภาษีที่เหมาะสมแตกต่างจากอัตราภาษีที่ทำให้รายได้ของรัฐสูงสุด อัตราภาษีที่ทำให้รายได้สูงสุดคือ VM/VT ซึ่งเป็นอัตราภาษีที่ทำให้รายได้เพิ่ม (MR) เท่ากับต้นทุนเพิ่ม (SS'') สวัสดิการของภาษีที่เหมาะสมคือผลรวมของ $WGHK + DGW$ รายได้ของรัฐที่เพิ่มของประเทศรับทุนเท่ากับส่วนหนึ่งของพื้นที่ WKHG เท่านั้น แต่ถ้าผลผลิตเพิ่มของเงินทุนต่างประเทศไม่ลดลงขณะที่ปริมาณเงินทุนต่างประเทศเพิ่มขึ้น แสดงว่าเส้น DD' จะเป็นเส้นขนานกับ

แกนนอน ประเทศรับทุนจะเก็บรายได้จากภาษีได้เท่ากับ WKHG ทั้งหมด

4.4 การเก็บภาษีเพื่อเพิ่มรายได้ของรัฐ ถ้าสมมติว่าจุดประสบค์ของนโยบายต้องการเพิ่มรายได้เพื่อจุนเจือกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาล เราควรยกเลิกข้อสมมติฐานข้อ (ก) และข้อ (จ) ถ้าจุดประสบค์ของเราคือต้องการเก็บรายได้จากภาษีสูงสุด ในกรณีนี้อัตราภาษีที่เหมาะสมควรอยู่ระหว่างอัตราภาษีที่ทำให้ได้รายได้สูงสุดและสวัสดิการสูงสุด คืออยู่ระหว่างอัตรา WS/OW และศูนย์ (ดังเช่นอัตรา W'S/OW')

ราคาและผลลัพธ์เพิ่มของเงินทุนต่างประเทศ

รูปที่ 8.9 : แสดงผลของการเก็บภาษีเงินทุนต่างประเทศเพื่อเพิ่มรายได้ของรัฐ

4.5 การเก็บภาษีกับเงินทุนภายใต้กฎหมายในประเทศ สมมติยกเลิกข้อสมมติฐาน ข้อ (ก) และข้อ (ฉ) การเก็บภาษีเงินทุนภายใต้กฎหมายในประเทศอาจเก็บในอัตราเดียวกับภาษีเงินทุนต่างประเทศ หรือ อัตราภาษีเงินทุนภายใต้กฎหมายในประเทศถูกกำหนดเป็นอิสระจากอัตราภาษีเงินทุนต่างประเทศ หรือ กำหนดเป้าหมายรายได้จากการเก็บภาษี

ถ้าอุปทานรวมของเงินออมภายใต้กฎหมายในประเทศและเงินทุนภายใต้กฎหมายในประเทศไม่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงกำไรภายหลังจากการเก็บภาษี อัตราภาษีที่เก็บจากกำไรภายใต้กฎหมายในประเทศ จะไม่มีผลต่อการจัดสรรทรัพยากร อัตราภาษีที่เหมาะสมที่เก็บกับเงินทุนต่างประเทศจะเป็นอิสระจากอัตราภาษีที่เก็บกับเงินทุนภายใต้กฎหมายในประเทศ โดยใช้หลักการเก็บภาษีที่เหมาะสมดังได้กล่าวมาแล้วในทฤษฎีภาษีคุลภาครที่เหมาะสมของบทที่ 3

วิธีที่กำหนดเป้าหมายรายได้จากการเก็บภาษีกับเงินทุนภายใต้กฎหมายในประเทศ ร่วมกับเงินทุนต่างประเทศเพื่อให้ได้รายได้ตามต้องการ โดยทั่วไปวิธีการที่เหมาะสมคือ ถ้าความยึดหยุ่นของอุปทานของเงินทุนภายใต้กฎหมายในประเทศต่ำ รายได้จากการเก็บภาษีจะเพิ่มขึ้นมากถ้าเก็บภาษีกับเงินทุนภายใต้กฎหมายในประเทศในอัตราสูงขึ้น และลดอัตราภาษีที่เก็บกับเงินทุนต่างประเทศ

5. โศกรสสร้างของภาษีการลงทุนต่างประเทศที่เหมาะสม

ทฤษฎีของภาษีคุลการที่เหมาะสมกำหนดขึ้นเพื่อใช้ปรับปรุงอัตราการค้าให้ดีขึ้น และทฤษฎีของภาษีการลงทุนต่างประเทศที่เหมาะสมกำหนดขึ้นเพื่อบริการเงินลงทุนต่างประเทศน้อยลง เพื่อที่จะได้รับปรุงอัตราการค่าที่สูญเสียเงินต่างประเทศ (terms of foreign borrowing) ให้ดีขึ้น ฉะนั้นประเทศที่ดำเนินนโยบายดีที่สุดอันดับแรกควรจะมีโศกรสสร้างภาษีคุลการที่เหมาะสม เพื่อให้ได้รับผลของอัตราการค้าตามที่ต้องการ และในขณะเดียวกันควรมีโศกรสสร้างภาษีการลงทุนที่เหมาะสมเพื่อให้ได้รับผลของอัตราการค่าที่สูญเสียเงินต่างประเทศตามที่ต้องการ กล่าวโดยทั่วไปข้ออ้างดังกล่าวเป็นสิ่งที่ถูกต้อง แต่ก็มีบางสิ่งที่ต้องกล่าวเพิ่มเติม เพราะภาษีคุลการสามารถมีผลทางอ้อมต่ออัตราการค่าที่สูญเสียเงินต่างประเทศ และภาษีการลงทุนสามารถมีผลต่ออัตราการค้า นอกจากนี้เรายังต้องพิจารณาสถานการณ์ที่ดีที่สุดอันดับสอง ซึ่งเครื่องมือของนโยบายมีทั้งภาษีคุลการหรือภาษีการลงทุนต่างประเทศ ความสัมพันธ์ในลักษณะเช่นนี้ได้มีการศึกษามาแล้วโดย Kemp, Jones และ Gehrels หั้ง 3 ท่านได้ทำการศึกษาโดยใช้รูปแบบสินค้า 2 ชนิด และประเทศ 2 ประเทศ โดยแรงงานเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศไม่ได้ แต่เงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศได้ Kemp และ Jones ใช้รูปแบบของ Heckscher - Ohlin ที่มีปัจจัยการผลิต 2 ชนิด แต่ Gehrel เพิ่มปัจจัยชนิดที่สามเข้าไปด้วย

5.1 นโยบายที่ดีที่สุดอันดับแรก ข้อสมมติฐานข้อแรก ถ้าเรามีสถานการณ์ที่ดีที่สุด อันดับแรกโดยมีทั้งภาษีคุลการและภาษีการลงทุนเป็นเครื่องมือของนโยบาย ข้อสมมติฐานข้อที่สอง ถ้าประเทศเจ้าบ้านที่เก็บภาษีคุลการและภาษีต้องเผชิญกับเส้นอุปสงค์และอุปทานในการค้าระหว่างประเทศ และเส้นอุปสงค์และอุปทานของเงินทุนมีความอิสระซึ่งกันและกัน ซึ่งแสดงว่าไม่มีการแก้แค้นหรือผลกระทบต่อประเทศจากต่างประเทศ (foreign repercussions) และแสดงว่าความสัมพันธ์กับต่างประเทศระหว่างราคางานสินค้าที่ซื้อขายกัน (traded goods) และต้นทุนของเงินไม่มี นอกจากนี้ไม่มีผลของการกระจายรายได้ภายในประเทศ และการบิดเบือนภายในประเทศ

ในกรณีเช่นนี้ประเทศควรเก็บภาษีคุลการที่เหมาะสมและภาษีสินค้าดังแสดงไว้เป็นสูตรมาตรฐานที่ได้กล่าวมาแล้ว และในขณะเดียวกันก็เก็บภาษีการลงทุนที่เหมาะสมที่แสดงโดยสูตรเดียว ก็คือ อัตราภาษีคุลการ ภาษีสินค้า และภาษีการลงทุนขึ้นอยู่กับความยึดหยุ่นของเส้นอุปทานและอุปสงค์ของต่างประเทศ โศกรสสร้างภาษีที่เหมาะสมระหว่างสินค้าและทุนมีความเกี่ยวข้องกัน โดยอาศัยความเชื่อมโยงภายในประเทศระหว่างปริมาณเงินทุนภายในประเทศและเส้นอุปสงค์และอุปทานของสินค้า ความสัมพันธ์นี้จะมีลักษณะเช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นระหว่างภาษีคุลการที่เหมาะสมและภาษีสินค้าของสินค้าต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 แต่จุด

สำคัญในบทนี้คือสูตรมาตรฐานใช้ประยุกต์ไม่ง่าย ประเทศจะทำการซื้อและขายสินค้ารวมทั้งชื้อและขายเงินทุนด้วย ปัญหาในการวิเคราะห์จะง่ายถ้าเราคิดว่าทั้งสินค้าและปัจจัยการค้าที่สนใจนั้น เราสามารถแสวงหาผลประโยชน์จากการผูกขาดทั้งเป็นผู้ซื้อผู้ขาย (monopsony) และผู้ขายผูกขาด (monopoly)

สมมติราคากลางสินค้าที่ซื้อขายกันในต่างประเทศ และต้นทุนของเงินทุนมีความสัมพันธ์กัน (ยกเลิกข้อสมมติฐานข้อที่สอง) ถ้าเราจำกัดการวิเคราะห์อยู่เพียง 2 ประเทศ สินค้า 2 ชนิด และปัจจัย 2 ชนิด สมมติว่าต่างประเทศส่งเงินทุนเข้ามาในประเทศไทย นอกจานั้นยังส่งสินค้าประเภทใช้ทุนมาก (capital-intensive goods) เข้ามายัง ถ้าประเทศไทยเราเก็บภาษีศุลกากรกับสินค้า จะทำให้สินค้าออกของต่างประเทศลดลง และจะเปลี่ยนแบบแผนจากสินค้าที่ใช้ทุนมากเป็นสินค้าที่ใช้แรงงานมาก ในที่สุดจะทำให้ความต้องการภายในประเทศที่มีต่อเงินทุนลดลง และทำให้ราคาของเงินทุนลดลงด้วย เพราะต่างประเทศส่งเงินทุนออกด้วย ก็จะทำให้อัตราการให้กู้ยืมเงิน (terms of lending) เลวลง และปรับอัตราการขอกู้ยืมเงิน (terms of borrowing) ของประเทศไทยเดี๋ยวนี้ ผลคือภาษีศุลกากรไม่เพียงแต่ปรับอัตราการค้าของประเทศเดี๋ยวนี้ แต่ปรับอัตราการขอกู้ยืมเงินให้ดีขึ้นด้วย

ในทำนองเดียวกัน ถ้าประเทศไทยเก็บภาษีเงินทุนให้เหลือ จะทำให้ราคาของเงินทุนในต่างประเทศลดลง ดังนั้นทำให้การผลิตสินค้าประเภทใช้ทุนมากยุ่งลง ซึ่งปรากฏว่าเป็นสินค้าออกของต่างประเทศ และทำให้อัตราการค้าของประเทศไทยเดี๋ยวนี้ เราจะเห็นว่า เมื่อร่วมผลทั้ง 2 ประการเข้าด้วยกัน ผลประโยชน์ที่ได้จากการค้าไม่เพียงแต่ได้จากการค้าแต่ยังได้จากการขอกู้ยืมเงิน ในขณะที่ผลประโยชน์จากการลงทุนได้จากการขอ กู้ยืมเงินและอัตราการค้าด้วย ทั้ง Kemp, Jones และ Gehrels ได้แสดงให้เห็นว่า เมื่อมีความสัมพันธ์ลักษณะเช่นนี้ อัตราภาษีศุลกากรที่เหมาะสมสมดีที่สุดอันดับแรกจะสูงกว่าที่กำหนดโดยสูตรภาษีศุลกากรที่เหมาะสมทั่วไป และในทำนองเดียวกันภาษาที่เหมาะสมที่สุดของเงินทุนให้เหลือจะสูงกว่าที่กำหนดโดยสูตรทั่วไปที่ไม่ได้พิจารณาถึงผลของอัตราการค้าและอัตราการขอ กู้ยืมเงิน

ปัญหามักจะเกิดขึ้นว่าสิ่งต่าง ๆ ทั้งหมดนี้มีความสำคัญอย่างไร เพราะในทางปฏิบัติความยืดหยุ่นของอุปสงค์และอุปทานไม่ค่อยจะทราบ ดังนั้นสูตรที่ใช้จริงมีประโยชน์เป็นเพียงการบังคับความสนใจไปสู่การพิจารณาบางอย่างที่เกี่ยวข้อง แต่กรณีพิเศษที่จะพิจารณาต่อไปนี้ เป็นสิ่งที่นำเสนอ สมมติว่าต่างประเทศส่งสินค้าออกซึ่งใช้ปัจจัยเงินทุนที่ประเทศนั้นส่งออกด้วย ถ้าเราพิจารณาในรูปของสาขาเฉพาะ (sector-specific) ต่างประเทศอาจจะสั่งทั้ง chemical-capital เข้ามาในประเทศของเราเพื่อสร้างอุตสาหกรรมเคมีภายในประเทศ และส่งสินค้าออกเคมีภัณฑ์ (chemical product) ภาษีศุลกากรที่ประเทศไทยเก็บกับสินค้าเคมีภัณฑ์อาจทำให้มี

การส่ง chemical capital มาสู่ประเทศเรามากขึ้น ทำให้การผลิตในต่างประเทศมีสิ่งดึงดูดความสนใจน้อยลง และทำให้ต้นทุนของเงินทุนลดลงในขณะที่การเก็บภาษีเงินทุนให้เข้าอาจจะทำให้เงินทุนมีอยู่ในต่างประเทศมากขึ้น และทำให้ผลผลิตในต่างประเทศเพิ่มขึ้นรวมทั้งราคาของสินค้าออกของต่างประเทศถูกลง

รูปแบบการพิจารณาอาจจะตรงกันข้ามกับ Heckscher-Ohlin เพราะต่างประเทศมีเงินทุนมาก และอาจจะเป็นผู้ส่งออกเงินทุน แต่ส่งสินค้าออกประเภทใช้แรงงานมาก (labor-intensive goods) ดังนั้น ภาษีศุลกากรจะทำให้อัตราการขอภัยเมืองเงินทุนต่างประเทศเลวลง และภาษีการลงทุนจะทำให้อัตราการค้าเจลาลง อัตราภาษีศุลกากรและภาษีที่หมายรวมควรจะน้อยกว่ากรณีที่ไม่มีผลเหล่านี้ และถ้าผลทางอ้อมมีมากเพียงพอ ภาษีศุลกากรที่หมายรวมหรือภาษีการลงทุนที่หมายรวมอาจจะเป็นลบ

5.2 นโยบายที่ดีที่สุดอันดับสอง สมมติกาเลิกความสัมพันธ์กับต่างประเทศดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เครื่องมือของนโยบายที่มีอยู่เพียงอย่างเดียวคือภาษีศุลกากร ซึ่งจะบีบัดเงินทุนต่างประเทศอย่างหมายรวม นอกจากนั้นภาษีศุลกากรจะมีผลต่ออัตราการค้าซึ่งเราจะต้องนำเข้ามาพิจารณาด้วย ภาษีศุลกากรที่หมายรวมดีที่สุดยังตับสองควรจะสูงกว่าหรือต่ำกว่าอัตราภาษีศุลกากรที่หมายรวม ขึ้นอยู่กับว่าภาษีศุลกากรจะสนับสนุนหรือไม่สนับสนุนการนำเงินทุนเข้าหรือการส่งเงินทุนออก ถ้าประเทศเราเป็นผู้นำเงินทุนเข้าและส่งสินค้าประเภทใช้ทุนมากเข้าประเทศด้วย ภาษีศุลกากรจะทำให้ผลตอบแทนต่อเงินทุนต่างประเทศเพิ่มขึ้นภายใต้ประเทศ ถ้าต้องการลดผลตอบแทนต่อเงินทุนต่างประเทศ ในกรณีนี้ภาษีศุลกากรควรจะลดลงต่ำกว่าระดับที่หมายรวม และระดับที่หมายรวมดีที่สุดอันดับสองอาจจะเป็นลบ

ในการนี้ดีที่สุดอันดับสองกรณีอื่น ซึ่งเครื่องมือที่มีอยู่เพียงอย่างเดียวคือภาษีการลงทุน ภาษีการลงทุนที่หมายรวมดีที่สุดอันดับสองที่พิจารณาจะต้องนำผลของอัตราการค้าเข้ามา รวมพิจารณาด้วย การเก็บภาษีการลงทุนจะทำให้แบบแผนการลงทุนเปลี่ยนจากสินค้าออก (exportable) ไปสู่สินค้าเข้า (importable) หรือถ้ามีสินค้าออก (exports) หลายชนิด ภาษีการลงทุนอาจทำให้แบบแผนการลงทุนหันออกจากสินค้าออก (exportable) ที่มีความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่างประเทศต่ำและการผลิตภายในประเทศไม่มีการผูกขาด

ในการนี้ที่ประเทศเป็นผู้นำเข้าเงินทุน และนำเข้าสินค้าประเภทใช้ทุนมาก การเก็บภาษีกับเงินทุนให้เข้าจะทำให้เงินทุนในประเทศนั้นหายากยิ่งขึ้น ดังนั้นทำให้ต้นทุนภายใต้ประเทศของสินค้าลดแทนสินค้าเข้าสูงขึ้น และทำให้สินค้าเข้าเพิ่มขึ้น อัตราการค้าเจลาลง ในกรณีนี้ภาษีการลงทุนที่หมายรวมดีที่สุดอันดับสองควรต่ำกว่าระดับที่หมายรวมและอาจจะเป็นลบ

๘. บริษัทระหว่างประเทศ (multinational corporation)

บริษัทระหว่างประเทศ คือธุรกิจที่มีกิจกรรมในประเทศหนึ่ง (บริษัทแม่) และมีสาขาหรือบริษัทในเครือซึ่งดำเนินงานอยู่ในต่างประเทศ การที่ธุรกิจเข้าไปดำเนินงานในต่างประเทศ ก็จะเป็นเจ้าของทรัพย์สินในต่างประเทศ แสดงว่าเงินทุนไหลออกจากการบริษัทใหญ่ไปสู่สาขาในต่างประเทศ นอกจากนั้นบริษัทในเครือต่าง ๆ ก็จะส่งผลผลิตกลับไปบริษัทแม่ และบริษัทในเครือต่าง ๆ ก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ข้อควรระวัง คือมีความแตกต่างกันเล็กน้อยระหว่างคำว่า บริษัทระหว่างประเทศ (multinational corporation) กับบริษัทข้ามประเทศ (transnational corporation)¹ ในเรื่องความเป็นเจ้าของ และขอบข่ายการดำเนินงาน คำว่าบริษัทระหว่างประเทศนั้น หมายถึง หน่วยผลิตที่ดำเนินกิจการเกี่ยวนেื่องในประเทศต่าง ๆ มากกว่าหนึ่งประเทศ มาตรการที่แน่นอนและง่ายที่สุดที่จะกำหนดว่าเป็นบริษัทระหว่างประเทศหรือไม่นั้น มักจะพิจารณาจากลักษณะของกิจกรรม หรือพิจารณาจากขนาดของกิจกรรมในต่างประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับกิจกรรมทั้งหมดของบริษัท กิจกรรมในที่นี้อาจจะหมายถึงการเป็นเจ้าของสินทรัพย์ จำนวนขาย การผลิต การจ้างงาน หรือกำไรของสาขาและบริษัทในเครือในต่างประเทศ ในความหมายที่กว้างที่สุดก็คือ บริษัทได้กิจกรรมที่มีสาขาหรือบริษัทในเครือซึ่งดำเนินกิจกรรมในต่างประเทศ อาจถือได้ว่าเป็นบริษัทระหว่างประเทศทั้งนั้น สำหรับบริษัทข้ามประเทศนั้นมีขอบข่ายการดำเนินกิจการที่แคบกว่าบริษัทระหว่างประเทศ และกิจการเหล่านั้นก็มักจะตั้งอยู่เฉพาะภายในประเทศของตน

ผลประโยชน์ที่บริษัทระหว่างประเทศจะได้รับจากการลงทุนในต่างประเทศที่สำคัญ คือ ประการแรก ผลตอบแทนที่ได้สูงกว่าการลงทุนภายในประเทศของตนเอง ดังตัวอย่างเช่น เมื่อการเคลื่อนย้ายทุนไปยังประเทศกำลังพัฒนา ประการที่สอง เป็นการเพิ่มกำไรให้แก่ผู้ลงทุนทางอ้อม เพราะเป็นการรักษาแหล่งวัสดุดีบุกมั่นคง ประการที่สาม แสวงหาผลประโยชน์ของเงินอุดหนุนของรัฐบาลประเทศกำลังพัฒนาที่สนับสนุนให้มีการลงทุนโดยตรง

การอธิบายการขยายตัวของบริษัทระหว่างประเทศภายในประเทศเจ้าของบ้าน จะพิจารณาในเรื่องของสิ่งจุうใจให้มีการรวมตัวกันในแนวอนและแนวตั้ง (horizontal integration and vertical integration) จะนั้นในหัวข้อนี้จะพิจารณาบริษัทระหว่างประเทศใน ๓ ลักษณะที่สำคัญคือ

๘.๑ การผูกขาดคนเดียวและหลายคน (monopoly and oligopoly) บริษัทระหว่างประเทศ มักจะดำเนินกิจกรรมในตลาดผูกขาดหลายคน แรงกระดันประการหนึ่งที่ทำให้มีการรวมตัวกัน

¹ ดร.อุดม เกิดพิมูลย์, การลงทุนต่างประเทศในไทย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมเสน, ๒๕๑๘), หน้า ๑-๒

ในแนวนอนระหว่างประเทศเพื่อเพิ่มระดับของการควบคุมตลาด สถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับการผูกขาดคนเดียวยังระหว่างประเทศอย่างสมบูรณ์มีอยู่เพียง 2-3 กรณี แต่บางกรณีประเทศจะเชิญกับผู้เสนอขายที่มือทธิผลคนเดียวหรือสองคน ซึ่งทำการผลิตภายใต้ประเทศและส่งสินค้าออกมายังประเทศนี้ นอกจากนั้นอาจจะมีการแบ่งขันซึ่งผู้แบ่งขันเป็นผู้ผูกขาดหลายคน

สำหรับทฤษฎีและนโยบายการคุ้มกันมีความสัมพันธ์กับลักษณะการผูกขาดของบริษัทระหว่างประเทศดังนี้คือ ประการแรกบางครั้งภาษีศุลกากรและการจำกัดสินค้าเข้าสามารถเปลี่ยนระดับของการผูกขาดในตลาดภายใต้ประเทศ ประการที่สอง ประเทศไม่สามารถบีบบังคับให้ผู้ผูกขาดภายใต้ประเทศให้ลดภาษีศุลกากรมากสูตรระดับเท่าที่จำเป็น เพราะประเทศนี้ไม่สามารถกำหนดราคาสินค้าเข้า ผู้ผูกขาดภายใต้ประเทศอาจเป็นสาขาระหว่างประเทศ และแหล่งสำคัญของสินค้าเข้าที่มีอยู่อาจเป็นสาขาอื่นของบริษัทดียวกัน ดังนั้นราคากำไรในประเทศไม่ได้ถูกกำหนดโดยราคาของสินค้าเข้าที่มีอยู่รวมทั้งภาษีศุลกากรด้วย แต่ถูกกำหนดโดยสิ่งที่กำหนดราคาผูกขาดในระบบเศรษฐกิจปิด (หลักของการตั้งราคาลำเอียง)

บทบาทของภาษีศุลกากรอาจเป็นเพียงบังคับให้บริษัทหยุดสั่งสินค้าเข้าและผลิตภายในประเทศ ถ้าต้องการลดบริษัท อาจต้องใช้การปรับภาษีกำไรอย่างเหมาะสม หรือปรับเงินอุดหนุนทางตรงหรือทางอ้อมที่ให้กับบริษัทเหล่านั้น

ถ้ามีบางอุตสาหกรรมที่มีการผูกขาดคนเดียวยังระหว่างประเทศอย่างสมบูรณ์ หรือมีกลุ่มของบริษัทระหว่างประเทศที่กระทำการเดียวกันผูกขาด ภาษีศุลกากรอาจเป็นสิ่งดึงดูดใจให้บริษัทระหว่างประเทศ X เข้ามาดำเนินกิจกรรมในประเทศ แต่บริษัทระหว่างประเทศ Y ยังคงอยู่ในต่างประเทศและส่งสินค้ามายังประเทศนี้ตามราคาที่กำหนด บริษัท X สามารถอยู่ในธุรกิจได้โดยการปรับภาษีศุลกากร ซึ่งเป็นการบังคับสินค้าของอุตสาหกรรม Y

เราจะวิเคราะห์ผลประโยชน์หรือการสูญเสียที่มีต่อประเทศเจ้าบ้านที่ใช้ภาษีศุลกากรเพื่อสนับสนุนบริษัทระหว่างประเทศให้เลิกส่งสินค้าออกจากต่างประเทศ และมาทำการผลิตภายในประเทศเจ้าบ้านได้ดังนี้คือ ถ้าบริษัทนี้เป็นเพียงผู้เสนอขายต่างประเทศคนเดียว และเป็นผู้ผลิตภายในประเทศคนเดียว เมื่อไม่มีภาษีศุลกากรบริษัทนี้จะผลิตในต่างประเทศ และส่งออกมายังประเทศเจ้าบ้าน ทำให้ได้กำไรสูงสุด ดังนั้นถ้ามีภาษีศุลกากรจะทำให้การผลิตในประเทศเจ้าบ้านมีกำไรมากกว่าการส่งสินค้ามาจากต่างประเทศ ภาษีศุลกากรอาจทำให้บริษัทได้รับกำไรจากสาขาในประเทศเจ้าบ้าน แต่กำไรจากทั่วโลกจะลดลง มีนั่นนับวิษัทจะตั้งในประเทศที่ไม่มีภาษีศุลกากร แสดงว่าต้นทุนการผลิตภายในประเทศเจ้าบ้านต้องสูงกว่าต้นทุนในประเทศของบริษัทนั้น (รวมค่าขนส่ง) จะนั่นบริษัทจะตั้งราคาในประเทศเจ้าบ้านสูงกว่าก่อนมีภาษีศุลกากร

ดังนั้นในขณะที่การของภาษีคุลกากรบงส่วนตากแก่บริษัทที่ทำให้กำไรจากทั่วโลกลดลง ภาระภาษีบางส่วนจะตกแก่ผู้บริโภคในประเทศเจ้าบ้าน ต้นทุนของผู้บริโภคนี้อาจจะถือเป็นต้นทุนอย่างหยาบ (gross profit) ของการคุ้มกันของประเทศ แต่ก็อาจจะมีผลประโยชน์เกิดขึ้น เช่นการเก็บภาษีกำไรจากบริษัท และมีการประหัดภายนอกที่เป็นตัวเงิน (pecuniary externalities) อันเนื่องมาจากอัตราค่าจ้างสูงขึ้น เพราะความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น

ถ้ามีผลประโยชน์สุทธิ ภาษีคุลกากอาจเป็นนโยบายที่ดีที่สุดอันดับแรกในการณ์พิเศษ การให้เงินอุดหนุนทางตรงแก่สาขางานบริษัทภายในประเทศสามารถหลีกเลี่ยงต้นทุนของการบิดเบือนทางการบริโภค และประชาชนทั่วไปจะได้รับผลไม่ดีนอกเหนือจากผู้บริโภคเฉพาะคนแต่เงินอุดหนุนจะเพิ่มกำไรระหว่างประเทศของบริษัท และรัฐบาลของประเทศเจ้าบ้านอาจให้เงินอุดหนุนกำไร สิ่งจุうใจของภาษีคุลกากการต่อประเทศเจ้าบ้านคือ ทำให้กิจกรรมในต่างประเทศของบริษัทดลง โดยทำให้บริษัทได้กำไรน้อยลง ซึ่งเป็นการจุうใจให้บริษัทผลิตในประเทศเจ้าบ้าน

6.2 การรวมตัวกันในแนวโน้มและการนำ human capital เข้าประเทศ เมื่อบริษัทระหว่างประเทศตั้งสาขาในประเทศหนึ่ง บริษัทอาจจะจุนเจอตัวเองด้วยการนำทุนจากทรัพยากรที่สะสมอยู่ หรือจากตลาดการเงินในประเทศตนเองเข้ามาในประเทศเจ้าบ้าน และอาจเป็นไปได้ที่บริษัทจะได้รับทุนส่วนหนึ่งหรือหักหนี้ด้วยในประเทศ การนำทุนเข้าไม่เป็นสิ่งสำคัญในการเข้าประเทศเจ้าบ้าน แต่สิ่งที่สำคัญคือ การผลิตภัยในประเทศจะกล้ายเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรทั่วโลก ถ้าเป็นพียงเรื่องเคลื่อนย้ายทุน เราอาจคาดว่าผู้ผลิตของแหล่งภัยในประเทศจะขอymทุนจากต่างประเทศ โดยผ่านตลาดทุนภายนอกในประเทศ และพยายามรักษาความสะดวกสบายทางการผลิตภัยในประเทศไว้

นอกเหนือจากทุนที่เป็นตัวเงินแล้ว บริษัทจะนำ human capital เข้ามาด้วย เช่นการจัดการและความรู้ (technical know-how) และประสบการณ์ รวมทั้งความรู้ในวิธีการตลาดและการติดต่อกับตลาดส่งออก การนำทุนเข้าในลักษณะเช่นนี้โดยตั้งสาขาหรือเข้าดำเนินกิจการในบริษัทภัยในประเทศมากกว่าขายในตลาดมีความสะดวกสบายมากกว่า เพราะบางอย่างในตลาดไม่ได้ ผู้ซื้อต้องมีความรู้ที่จะประเมินมูลค่าและให้ราคาได้ถูกต้อง

สิ่งจุใจของการหนึ่งสำหรับการขยายตัวและการรวมตัวกันในแนวตั้งภัยในประเทศหนึ่ง² คือผลประโยชน์จากการประหัดจากขนาด การที่บริษัทระหว่างประเทศนำความรู้เข้าไปในประเทศเจ้าบ้าน ต้นทุนเพิ่มของการนำความรู้ไปใช้ในสาขาน้อยกว่าต้นทุนเฉลี่ย เพราะเมื่อ

²การรวมตัวในแนวโน้มเป็นการลงทุนในรูปของบริษัทหลายแห่งผลิตสินค้าต่างชนิดกัน เช่น เหล็กเส้น ซีเมนต์ เครื่องสุขภัณฑ์ และกระเบื้องเป็นต้น

มีการสะสหมความรู้ ประสบการณ์ ต้นทุนเพิ่มของการเผยแพร่ความรู้เหล่านี้จะเป็นศูนย์หรือต่ำมาก ทุนประเทกน้อจะอธิบายในรูปของสินค้าสาธารณะตามความหมายของ Samuelson การให้ความรู้กับสาขาหนึ่งมากก็ไม่ได้หมายความว่า ความรู้ที่จะให้สาขาอื่นน้อยลง

บัญหจะเกิดขึ้นถ้าเส้นผลผลิตเพิ่มของเอกชนและสังคม และเส้นอุปทานมีความชันมากในช่วงหนึ่ง ก็ควรจะลดกำไรของบริษัท ถ้าความรู้ต่าง ๆ ได้เพร่องกไปนอกบริษัทโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพราะมีการประยัดภายนอก ก็อาจจะต้องให้การอุดหนุนบ้าง

6.3 การรวมตัวในแนวตั้งและการเลี้ยงภาษีหรือภาษีคุลการ สาขางของบริษัทระหว่างประเทศภายในประเทศมักจะนำส่วนประกอบและปัจจัยอื่น ๆ จากสาขาของบริษัทเดียวทั้งในประเทศอื่น นอกจานี้สาขาของบริษัทภายในประเทศอาจจะส่งผลผลิตไปยังสาขาอื่น ๆ ผลผลิตของบริษัทระหว่างประเทศอาจเป็นส่วนประกอบที่มาจากการขายประเทศ

ผลประโยชน์จากการรวมตัวกันในแนวตั้งข้ามประเทศเป็นที่เห็นได้ชัด ต้นทุนของตลาดไม่มี โดยเฉพาะไม่มีค่าใช้จ่ายในการต่อรองทวีภาคี เพราะเป็นเพียงการผ่านตลาด แต่อาจมีค่าใช้จ่ายของการรวมตัวกันภายในบริษัท การรวมตัวกันในแนวตั้งเป็นการลดความเสี่ยงของผู้เสนอขายที่ไม่สามารถนำส่วนประกอบที่สำคัญมาขายอย่างเพียงพอหรือมีคุณภาพดีพอ และเป็นการลดความเสี่ยงของตลาดสำหรับส่วนประกอบที่หายไปทันที ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งของการป้องกันผู้แข่งขันที่มีอยู่ให้ได้ผลผลิตที่จำเป็น หรือเป็นที่รับรายสินค้า ในขณะที่หลีกเลี่ยงการค้าโดยผ่านตลาด บริษัทสามารถใช้ประโยชน์จากการแบ่งงานกันระหว่างประเทศ และเก็บผลประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศ

นโยบายภาษีคุลการและภาษีมีความสัมพันธ์กับการรวมตัวในแนวตั้งดังนี้ การค้าระหว่างบริษัทในเครือหรือสาขาของบริษัทระหว่างประเทศมักจะเกิดขึ้นข้ามประเทศ และถูกบันทึกเป็นตัวเลขสถิติการค้า ราคาก็ถูกบันทึกไว้สำหรับเสียภาษีอาจไม่ใช่ราคตลาดเสรี หรือเรียกว่า arms length price เพราะการค้าไม่ได้ผ่านตลาด บริษัทระหว่างประเทศใช้ราคานี้โดยตั้งใจจะให้ภาระภาษีน้อยที่สุด ซึ่งเป็นบัญหของการโอนราคา ในทางปฏิบัติบริษัทอาจถูกจำกัดความสามารถที่จะโอนราคาเพื่อเสียภาษีน้อยที่สุด เพราะราคตลาดของสินค้าจำนวนมากเป็นที่ทราบกัน และในประเทศที่มีเจ้าหน้าที่ในการเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพ บริษัทอาจไม่สามารถบันทึกราคานในการค้าระหว่างประเทศให้ต่างจากราคตลาดหรือต้นทุนเพิ่มของการผลิต

³การรวมตัวในแนวตั้ง เป็นการลงทุนในรูปของบริษัทหลายแห่งผลิตสินค้าประเภทเดียวกัน แต่ต่างชั้นตอนการผลิต เช่นผลิตเส้นใยทอผ้า ย้อมสี พิมพ์ลายเป็นต้น ส่วนมากจะเป็นการผลิตปัจจัยการผลิตของสินค้าชนิดหนึ่ง

นอกจากนี้บริษัทในเครือจำนวนมากเป็นอิสระกัน และสาขาแต่ละแห่งแข่งขันกับการกำหนดราคาที่ไม่ใช่ราคตลาดถ้าจะลดกำไรที่บันทึกไว้ อย่างไรก็ตามถ้าไม่คำนึงถึงอุปสรรคเหล่านี้ เราสามารถพิจารณาสิ่งจุうใจสำหรับการเลี้ยงภาษีหรือภาษีคุลภาครโดยผ่านมูลค่าของสินค้าเข้าหรือสินค้าออก ด้วยการหักภาษีที่ได้รับมาโดยตรงจากภาษีกำไรในประเทศที่สาขาตั้งอยู่สูงกว่า บริษัทแม่ บริษัทแม่จะส่งส่วนประกอบที่ผลิตในประเทศไปยังสาขาโดยตั้งราคาสูงเกินไป (over-price) เพื่อบรรยักษ์กำไรจากสาขาไปสู่บริษัทแม่ สาขาจะได้เสียภาษีกำไรน้อย..หรือถ้าตัวอย่างหนึ่งเช่นการหักภาษีคุลภาคร โดยสาขาจะสั่งส่วนประกอบของผลผลิตในราคาน้ำเงินไป (undervalued) เพื่อลดภาระภาษีคุลภาครแบบตามราคา (ad valorem) นอกจากนั้น อาจมีการตั้งราคาสินค้าเข้าสูงเกินไป ถ้าประเทศที่สาขาไปตั้งอยู่มีการควบคุมปริวรรตเงินตราจะทำให้บริษัทแม่ตั้งราคาส่วนประกอบที่จะส่งมาบังสาสูงเกินไปถ้าสาขาไม่สามารถส่งกำไรกลับบริษัทแม่ กำไรที่ไม่สามารถส่งกลับจะมีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าที่เป็นตัวเงิน ดังนั้นการควบคุมปริวรรตเงินตราจะเหมือนการเก็บภาษี

รัฐบาลของประเทศที่สาขาไปตั้งอยู่อาจจะตอบโต้การเลี้ยงภาษีคุลภาคร (โดยการตีราคาสินค้าต่ำเกินไป) โดยไม่ยอมรับราคากำหนดโดยส้านั้น แต่จะกำหนดราคาใหม่ให้ใกล้เคียงกับราคตลาด เพื่อจุดประสงค์ด้านภาษีในการคุ้มกันผู้ผลิตส่วนประกอบภายในประเทศ หรืออาจจะเปลี่ยนภาษีคุลภาครที่เก็บตามราคางานเป็นเก็บตามสภาพ (specific tariff) หรืออาจจะหดแท้นภาษีคุลภาครด้วยการจำกัดสินค้าเข้าทางด้านปริมาณ นอกจากนั้นการแก้การตีราคสินค้าเข้าของสาขาในราคาน้ำเงินไปโดยการเก็บภาษีคุลภาครับส่วนประกอบผลผลิตที่สั่งเข้ามาซึ่งมีการตีราคาน้ำเงินไป แต่บริษัทน้อจะมีผลเสียคือทำให้ธุรกิจภายในประเทศที่สั่งส่วนประกอบเหล่านี้เข้ามายังตลาดเปิดต้องจ่ายค่าภาษีคุลภาครด้วย จะทำให้เกิดผลของการคุ้มกันที่แท้จริงเป็นลบ

7. บทสรุป

7.1 การคุ้มกันมีผลต่อการออมและการลงทุนโดยผ่านผลของรายได้ที่แท้จริง ฉะนั้น การคุ้มกันที่ทำให้รายได้ที่แท้จริงเปลี่ยนก็จะมีผลทำให้การออมและการลงทุนเปลี่ยนด้วย นอกจากนั้นการคุ้มกันจะทำให้มีการกระจายรายได้ใหม่ไปสู่สาขาที่มีการออมสูง ก็จะทำให้การออมและการลงทุนมากขึ้นด้วย ถ้าหากการออมและการลงทุนไม่สามารถเปลี่ยนแปลงด้วยวิธีทางตรงก็อาจจะใช้วิธีทางอ้อมโดยการสนับสนุนโครงการที่มีการออมสูง เช่นสนับสนุนให้มีการผลิตทางด้านอุดสาหกรรม โดยในกรณีจะต้องการที่จะลงทุนจะใช้อัตราค่าจ้างงาน

7.2 รัฐบาลอาจจะใช้นโยบายการคุ้มกันต่าง ๆ เพื่อทำให้สินค้าเข้าประเทศทุนมีราคาถูก เช่นเก็บภาษีคุลภาครับสินค้าอุปโภคบริโภคในอัตราสูงกว่าสินค้าทั่วไป หรือให้เงินอุดหนุนเพื่อ

จุนเจือการใช้จ่ายเกี่ยวกับสินค้าทุน เพื่อทำให้มีการลงทุนเพิ่มขึ้น

7.3 การให้เงินอุดหนุนกับทุนในสาขาภาระหน้าจะเพิ่มการจ้างงานในสาขาภาระหน้าได้แต่ถ้าต้นทุนค่าเสียโอกาสของแรงงานในสาขานั้นต่ำกว่าค่าจ้างแล้ว นโยบายที่ดีที่สุดอันดับแรกคือการให้เงินอุดหนุนกับแรงงานดีกว่า เพราะถ้าให้เงินอุดหนุนกับทุน จะทำให้มีการเพิ่มสัดส่วนของทุนมากเกินความจำเป็น

7.4 ถ้ามีการคุ้มกันอุดหนุน จะทำให้อุดหนุนนี้มีกำไรมากขึ้น ซึ่งจะดึงอุดเงินทุนให้เคลื่อนย้ายมาสู่อุดหนุนนี้ ซึ่งประกอบด้วยเงินทุนภายในประเทศและต่างประเทศในการศึกษาต่อไปควรพิจารณาว่าการลงทุนต่างประเทศมีทั้งผลดีและผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศที่รับเงินทุนนั้น เรายังจะใช้นโยบายการคุ้มกันที่เหมาะสมกับการลงทุนต่างประเทศอย่างไร ถ้าเราต้องการหารายได้จากการลงทุนต่างประเทศ เราอาจจะเก็บภาษี แต่ถ้าเราต้องการให้สังคมได้รับประโยชน์สูงสุด เราอาจจะไม่ควรเก็บภาษี หรือถ้าเงินทุนต่างประเทศไหลเข้ามานั้น มีการนำวิทยาการใหม่ ๆ เข้ามาด้วย ทำให้เกิดการประยุกต์ใช้ รัฐบาลควรให้เงินอุดหนุนแก่เงินทุนต่างประเทศ แต่ถ้าเงินทุนต่างประเทศนั้นทำให้เกิดการสูญเสียความเป็นอิสระทางการเมือง และอื่น ๆ รัฐบาลก็อาจจะเก็บภาษีกับเงินทุนต่างประเทศ หรือถ้าเราต้องการสนับสนุนให้มีการลงทุนโครงการใหญ่ ๆ ที่แบ่งแยกไม่ได้ เราอาจจะให้เงินอุดหนุนแก่เงินทุนต่างประเทศไหลเข้า เป็นต้น

7.5 โครงสร้างของภาษีการลงทุนต่างประเทศที่เหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับความยืดหยุ่นของเงินอุดหนุนและอุปทานของต่างประเทศ และมีความสัมพันธ์กับสินค้าด้วย และถ้าเครื่องมือของ การคุ้มกันคือภาษีคุลภาพอย่างเดียว ภาษีคุลภาพที่ดีที่สุดอันดับที่สองควรจะสูงกว่าหรือต่ำกว่าอัตราภาษีคุลภาพที่เหมาะสม ขึ้นอยู่กับว่าจะสนับสนุนให้มีการนำเงินทุนเข้าหรือส่งเงินทุนออก

7.6 บริษัทระหว่างประเทศ เป็นธุรกิจที่มีถิ่นฐานในประเทศหนึ่ง และมีสาขาหรือ บริษัทในเครือซึ่งดำเนินงานอยู่ในประเทศ การที่บริษัทระหว่างประเทศขยายตัวนั้นจะมีลักษณะอยู่ 3 ประการคือ ประการแรก ต้องการเป็นผูู้กขาดคนเดียวหรือหลายคน ฉะนั้นประเทศเจ้าบ้านจะต้องวิเคราะห์ผลประโยชน์และการสูญเสียที่เกิดขึ้น และใช้นโยบายการคุ้มกันให้เหมาะสม ประการที่สอง ต้องการรวมตัวกันในแนวอนและมีการนำ human capital เข้าประเทศที่ตนมีสาขาอยู่ รัฐบาลของประเทศเจ้าบ้านอาจจะให้เงินอุดหนุนบ้าง ประการที่สาม ต้องการรวมตัวกันในแนวตั้งและหลีกเลี่ยงภาษีและภาษีคุลภาพ โดยบริษัทแม่จะส่งส่วนประกอบของผลผลิตจากสาขาอื่น ๆ เข้ามา ในขณะเดียวกันจะตั้งราคาส่วนประกอบไว้สูง เพื่อลดกำไรในประเทศเจ้าบ้าน จะได้เสียภาษีกำไรในอ้อยลง หรือถ้าประเทศไทยเจ้าบ้านมีการเก็บภาษีคุลภาพในอัตราสูงก็จะเลี่ยงภาษีคุลภาพ โดยตั้งราคาสินค้าที่นำเข้าในราคามาเป็นต้น

8. គោតាម - ចំពោះ

8.1 ការគុមកុងមីផលតែការអំពេលនិងការលើកទូទាត់នូវយោង។ ការបិទការទទួលខុសត្រូវ។

ចំពោះ គោលទី 1

8.2 ហាំនាគោតាមដៃតាមរាជការជាអាស់បាន (shadow wage) និងការគុមកុងមីផលនិងការបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវនឹងកើតឡើងនៅពេលតួនាទី និងការបិទការទទួលខុសត្រូវ។

ចំពោះ រូបថត 8.1

8.3 ភាគីគុមកុងមីផលនិងការបិទការទទួលខុសត្រូវ។ រួមទាំងភាគីគុមកុងមីផលនិងការបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ភាគីគុមកុងមីផលនិងការបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ភាគីគុមកុងមីផលនិងការបិទការទទួលខុសត្រូវ។

ចំពោះ រូបថត 8.2

8.4 ហាំនាគុមកុងមីផលនិងការបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវនិងការបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវនិងការបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវនិងការបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។

ចំពោះ រូបថត 8.4

8.5 ការគុមកុងមីផលតែការអំពេលនិងការបិទការទទួលខុសត្រូវ។

ចំពោះ គោលទី 3

8.6 ភាគីគុមកុងមីផលនិងការបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។

ចំពោះ រូបថត 8.6

8.7 ហាំនាគុមកុងមីផលនិងការបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។

ចំពោះ រូបថត 8.7

8.8 បិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។ ផលបិទការទទួលខុសត្រូវ។

ចំពោះ គោលទី 6

หนังสือที่ควรอ่านประกอบ

Bhagwati, Jagdish. **International Trade.** Maryland : Penguin Books Ltd, 1969.

Corden, W.M. **Trade Policy and Economic Welfare.** London : Oxford University Press, 1974.

Grennes, Thomas. **International Economics.** New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1984.

Meade, J.E. **Trade and Welfare.** London : Oxford University Press, 1955.